

Anexa 9. Planul strategic de cheltuieli în domeniul culturii și turismului, 2008 – 2010

Probleme cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Implicațiile asupra alocării resurselor	Indicatorii de monitorizare	Ponderea fiecărui program în suma totală a cheltuielilor din sector (%)		
				2008	2009	2010
<p>Programul „Odihna, cultura și cultele” include următoarele subprograme: „Dezvoltarea culturii”; „Susținerea de stat a televiziunii și radiodifuziunii publice”; „Susținerea presei”; „Dezvoltarea turismului”; „Elaborarea politicii și managementul în domeniul odihnei, culturii și cultelor”</p>						
<p>Subprogramul „ Dezvoltarea culturii” include activitățile ce țin de susținerea de către stat a bibliotecilor și muzeelor publice, caselor de cultură, teatrelor, organizațiilor concertistice, colectivelor folclorice, altor organizații culturale, a activităților de restaurare a monumentelor de valoare social-culturală, desfășurarea acțiunilor culturale naționale și de nivel local, finanțarea activității culturale a Societății Orbilor și Asociației Surzilor, uniunilor de creație din Moldova, a Comisiei Naționale pentru U.N.E.S.C.O.</p> <p>Scopul programului: Promovarea valorilor culturale, prin asigurarea respectării libertăților și drepturilor fundamentale referitoare la libertatea de expresie și de creație, șansele egale și accesul liber la cultură, participarea la viața culturală.</p>						
<p>A. Probleme-cheie</p> <p>§ Majoritatea monumentelor, ansamblurilor și siturilor istorice cu valoare deosebită, precum și edificiile instituțiilor muzeale se află în stare de distrugere și degradare continuă.</p> <p>§ Accesul insuficient al cetățenilor la informația despre cultură și patrimoniul cultural. Lipsa unor baze electronice de date referitoare la patrimoniul existent.</p> <p>§ Lipsa unor proiecte naționale de protejare și valorificare a patrimoniului național și a mecanismelor de finanțare a acestora.</p> <p>§ Lipsa condițiilor adecvate de păstrare și conservare a fondurilor și colecțiilor de patrimoniu cultural mobil.</p> <p>§ Rata joasă de completare a fondurilor și colecțiilor de stat de bunuri culturale mobile</p> <p>§ Nivelul insuficient de popularizare și de promovare a valorilor culturale naționale în plan internațional</p> <p>§ Stimularea insuficientă a creației artistice contemporane, în special a tinerilor artiști.</p> <p>§ Deteriorare bazei tehnico-materiale a instituțiilor de cultură, lipsa de utilaj modern.</p> <p>§ Lipsa cinematografelor și aparatelor de proiecție în spațiul rural.</p> <p>§ Managementul ineficient în utilizarea resurselor umane și financiare în instituțiile teatral-</p>	<p>§ Restaurarea, conservarea și punerea în valoare a celor mai importante obiective ale patrimoniului cultural-național.</p> <p>§ Completarea patrimoniului cultural prin noi achiziții de valori de patrimoniu cultural mobil.</p> <p>§ Organizarea și participarea la evenimente cultural-artistice naționale și internaționale.</p> <p>§ Modernizarea și informatizarea instituțiilor de cultură, în special a celor amplasate în teritoriu, inclusiv asigurarea accesului la internet.</p> <p>§ Susținerea proiectelor culturale ale asociațiilor obștești (inclusiv a Proiectului „Caravela culturii”).</p> <p>§ Sporirea accesului populației la valorile culturale expuse în bibliotecile și muzeele publice.</p>	<p>§ Alocățiile preconizate în bugetul de stat pentru realizarea acțiunii respective constituie câte 255 mii lei anual;</p> <p>§ Utilizarea în acest scop a resurselor din bugetul de stat, inclusiv de către administrația locală.</p> <p>§ Implicațiile bugetare în acest scop vor constitui în anul 2009 circa 3,7 mil. lei, cu o majorare de până la 4,2 mil. lei către anul 2010;</p> <p>§ Pentru realizarea acțiunii respective în anii 2008-2010, la stabilirea relațiilor interbugetare s-au prevăzut 12,7 mil. lei, 31,4 mil. lei și, respectiv 42,3 mil. lei.</p> <p>§ Implicațiile bugetului de stat în acest scop vor constitui circa 3,4 mil. lei anual.</p> <p>§ Întru asigurarea acestei măsuri în bugetul de stat și bugetele unităților teritorial-</p>	<p>§ Numărul de obiecte restaurate (integral sau parțial) va crește cu 2 obiecte pe an.</p> <p>§ Cota parte din numărul instituțiilor de cultură în teritoriu asigurate cu un abonament la rețeaua „Internet” va constitui în anul 2009 – 50 la sută cu o acoperire totală către anul 2010.</p> <p>§ Cheltuielile preconizate pentru procurării de utilaj în instituțiile de cultură din teritoriu vor spori cu 4,8 mii lei în mediu pe instituție în anul 2008, până la 13,8 mii lei în anul 2010.</p> <p>§ Numărul asociațiilor obștești, care vor beneficia de susținere din partea statului, se va menține la nivel de 11.</p> <p>§ Numărul de expoziții,</p>	82,6	83,9	84,6

Probleme cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Implicațiile asupra alocării resurselor	Indicatorii de monitorizare	Ponderea fiecărui program în suma totală a cheltuielilor din sector (%)		
				2008	2009	2010
<p>concertistice.</p> <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <p>§ protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural material și imaterial;</p> <p>§ crearea condițiilor de acces al populației la valorile culturale;</p>	<p>§ Modificarea condițiilor de finanțare a instituțiilor teatral-concertistice.</p> <p>§ Încurajarea activităților și susținerea proiectelor de protejare integrată și de valorificare a resurselor naționale și locale ale patrimoniului cultural prin includerea lor în strategiile de dezvoltare regională, inclusiv a proiectelor de turism cultural, turism rural, turism ecologic, etc.</p>	<p>administrative se prevăd circa 104 mil. lei, cu o creștere de până la 124 mil. lei către anul 2010.</p> <p>§ Măsura dată nu necesită alocații bugetare.</p> <p>§ Atragerea unor finanțări extrabugetare din domeniul privat, din granturi internaționale, etc.</p>	<p>festivaluri, alte manifestări cu caracter internațional, inclusiv peste hotare.</p>			
<p>Subprogramul „Susținerea de stat a televiziunii și radiodifuziunii publice” include activitățile le ce țin de susținerea de către stat, în temeiul Codului audiovizualului nr. 260-XVI din 27 iulie 2006, a unicului radiodifuzor public național – instituția publică națională a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” și a radiodifuzorului regional Compania „Teleradio-Găgăuzia”.</p> <p>Scopul programului: Sporirea accesului populației la informatizare prin intermediul mijloacelor de informare în masă</p>						
<p>A. Probleme-cheie</p> <p>§ Începând cu anul 2006, difuzarea zilnică a programelor instituției publice naționale a audiovizualului Compania „Teleradio-Moldova” se efectuează în volum de 7 ore la televiziune (Programul „Moldova 1”) și 12 ore la radio (Programul „Radio Moldova”), față de 12 ore și, respectiv, 18 ore realizate în perioada precedentă.</p> <p>§ Tehnica actuala este supra uzată, moral depășită, greu de utilizat, devenind scumpă la întreținere și nu permite realizarea calitativă a emisiunilor, ce ar corespunde cerințelor.</p> <p>B. Obiective de politică pe termen mediu:</p> <p>§ Menținerea în perioada respectivă, la Compania „Teleradio-Moldova”, a volumului de emisie televizată în mărime de 7 ore pe zi;</p> <p>§ Examinarea posibilităților financiare pentru majorarea volumului de emisie radio cu 14 ore pe zi;</p> <p>§ Asigurarea calității tehnice a difuzării programelor televizate și radiofonice pe întreg teritoriul republicii.</p>	<p>§ trecerea la utilizarea emițătoarelor numai de undă medie;</p> <p>§ menținerea volumelor de emisie la nivelul de 7 ore la televiziune și 12 ore la radio;</p> <p>§ continuarea procesului de re tehnologizare a televiziunii și radiodifuziunii;</p> <p>§ examinarea posibilității redeschiderii postului de radio „Luceafărul” începând cu 1 ianuarie 2008 cu un volum de emisie de 14 ore pe zi;</p> <p>§ întreținerea Companiei „Teleradio-Găgăuzia”.</p>	<p>§ economiile formate de la realizarea acestei acțiuni vor constitui circa 1,9 mil. lei anual, care vor fi direcționate spre sporirea calității emisiunilor puse pe post;</p> <p>§ în acest scop se prevăd 46,5 mil. lei anual;</p> <p>§ alocațiile preconizate constituie 15 mil. lei în perioada dată;</p> <p>§ pentru măsura dată urmează a fi identificate mijloace suplimentare (conform calculelor estimative sînt necesare anual 4,1 mil. lei);</p> <p>§ la stabilirea relațiilor interbugetare în acest scop au fost incluse cheltuieli în sumă de 2 mil. lei anual.</p>	<p>§ volumul orelor de emisie televizată și radiofonică la Compania „Teleradio-Moldova” către anul 2010 se va menține la nivel de 7 și, respectiv, 12 ore pe zi;</p> <p>§ costul unei ore de emisie televizată / radio nu se va modifica comparativ cu anul 2006;</p> <p>§ volumul de emisie la Compania „Teleradio-Găgăuzia” ca crește față de cel preconizat pentru anul 2007 cu 4 ore/zi la televiziune și cu 4 ore/zi la radio.</p>	11,5	10,6	9,9
<p>Subprogramul „ Susținerea presei” include activitățile ce țin de susținerea editării cărții naționale și a edițiilor pentru copii „Noi”, „Alunelul” și „Florile dalbe”</p>						

Probleme cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Implicațiile asupra alocării resurselor	Indicatorii de monitorizare	Ponderea fiecărui program în suma totală a cheltuielilor din sector (%)		
				2008	2009	2010
Scopul programului: dezvoltarea accesului populației la cultura scrisă și stimularea lecturii publice						
<p>A. Probleme-cheie</p> <p>§ Rata medie de înnoire a colecțiilor este de 69 ani față de norma de 10 ani. În a.2006 fondul total al bibliotecilor publice numără 17394,6 mii exemplare, în scădere cu 120 mii față de a. 2005.</p> <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <p>§ Completarea fondurile bibliotecilor publice și școlare.</p>	<p>§ Editarea, prioritar prin intermediul editurilor de stat, a literaturii pentru completarea gratuită a fondurilor bibliotecilor publice și școlare;</p> <p>§ Subvenționarea edițiilor destinate copiilor „Noi”, „Alunelul” și „Florile dalbe”.</p>	<p>§ în scopul realizării măsurii date se prevăd câte circa 1 mil. lei anual;</p> <p>§ implicațiile financiare în acest scop vor constitui 0,8 mil. lei în fiecare an.</p>	<p>§ numărul de exemplare editate se va majora către anul 2010 cu peste 93 mii exemplare de carte;</p> <p>§ cota parte a cheltuielilor bugetare în totalul de cheltuieli pentru editarea unui exemplar de reviste pentru copii va constitui 35 la sută.</p>	2,4	2,2	2,2
Subprogramul „Dezvoltarea turismului” include activitățile de promovare, reprezentare și informare turistică, programele și activitățile de creare și dezvoltare a produsului turistic Scopul acestui program este crearea unei infrastructuri turistice viabile						

Probleme cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Implicațiile asupra alocării resurselor	Indicatorii de monitorizare	Ponderea fiecărui program în suma totală a cheltuielilor din sector (%)		
				2008	2009	2010
<p>A. Probleme-cheie</p> <p>§ promovarea insuficientă a turismului pe piețele interne și internaționale a țării;</p> <p>§ lipsa unei pregătiri adecvate a personalului structurilor turistice;</p> <p>§ sectorul rămîne a fi unul neatractiv pentru investiții majore (aceasta din cauza unei situații generale în economia națională, dar în mod special datorită impedimentelor proprii ramurii turistice: necesitatea investițiilor mari în infrastructura generală și turistică, fluxul mic de călători, activitate dependentă de sezonabilitate, gradul mare de degradare a resurselor turistice, lipsa zonelor turistice atractive pentru investiții).</p> <p>B. Obiective de politică pe termen mediu</p> <p>§ dezvoltarea industriei turismului național;</p> <p>§ promovarea unui program de instruire a capitalului uman implicat în activitatea turistică.</p>	<p>§ promovarea turismului pe piețele interne și internaționale;</p> <p>§ instruirea personalului antrenat în industria turismului;</p> <p>§ elaborarea unor programe la nivel local, național și regional întru valorificarea principalelor forme de turism în Republica Moldova (vitivinicol și eco-rural);</p> <p>§ crearea și modernizarea infrastructurii generale și a celei turistice.</p>	<p>§ Întru realizarea acțiunilor menționate vor fi identificate mijloace din contul Fondului special pentru promovarea și dezvoltarea turismului</p> <p>§ De asemenea, se va examina posibilitatea identificării mijloacelor financiare suplimentare pe parcursul anilor 2008-2010</p>	<p>§ numărul turiștilor va crește în mediu în fiecare an cu circa 5 la sută și către anul 2010 va constitui 420 mii persoane;</p> <p>§ numărul zonelor turistice create către 2010 va constitui 3: Nord, Sud, Centru;</p> <p>§ numărul persoanelor instruite către anul 2010 va constitui 204 persoane (cu o creștere medie de 30 la sută anual);</p>	0,1	0,1	0,1
<p>Subprogramul „Elaborarea politicii și managementul în domeniul odihnei, culturii și cultelor” include activitatea organelor administrative în domeniul culturii ale unităților administrativ-teritoriale, a aparatului Ministerului Culturii și Turismului, a serviciilor și agențiilor de pe lângă acesta, activitatea Consiliului Coordonator al Audiovizualului, a Serviciului de Stat pentru Problemele Cultelor.</p> <p>Scopul acestui program este asigurarea unui sistem managerial adecvat în ramură</p>						
<p>A. Probleme-cheie</p> <p>§ insuficiența cadrelor profesionale de specialitate. Majoritatea acestora actualmente dispun de studii în domeniul culturii, fiind lipsite de cunoștințe în management;</p> <p>§ capacități limitate în analiză și planificare strategică în domeniul culturii;</p> <p>§ lipsa unui sistem eficient de monitorizare a procesului de executare a cheltuielilor în domeniu;</p> <p>§ responsabilități slab definite în elaborarea și promovarea politicilor în domeniul culturii. Actualmente Ministerul Culturii și Turismului este</p>	<p>§ Restructurarea / redefinirea rolurilor autorităților locale</p> <p>§ Sporirea capacităților de planificare strategică a factorilor de decizie la toate nivelele</p> <p>⊗ Identificarea instituțiilor-departamentelor și personalului care vor fi implicate în procesul de planificare strategică</p> <p>⊗ Elaborarea unui program de instruire adaptat în planificarea strategică</p>		<p>§ Numărul de personal din sfera planificare și management, care a urmat cursuri de planificare strategică către anul 2010 va constitui 10 persoane.</p> <p>§ Numărul de personal instruit din cadrul aparatului ministerului va constitui în mediu 20 persoane pe an.</p>	3,4	3,3	3,2

Probleme cheie/politici	Acțiuni prioritare de politică	Implicațiile asupra alocării resurselor	Indicatorii de monitorizare	Ponderea fiecărui program în suma totală a cheltuielilor din sector (%)		
				2008	2009	2010
responsabil, atât în planificare strategică cât și în administrarea resurselor, doar de sectorul finanțat din bugetul de stat. B. Obiective de politică pe termen mediu: § Îmbunătățirea managementului în domeniul culturii.	§ Asigurarea unui sistem eficient de monitorizare a cheltuielilor publice în domeniul culturii prin implementarea tehnologiilor informaționale; § Reformarea și implementarea sistemelor de finanțare mai eficiente pentru domeniile culturii și turismului					

Distribuirea alocărilor de resurse pe programe de cheltuieli în sectorul culturii pe anii 2006-2010

Denumirea programului	Total cheltuieli publice (mii lei)		Proгноza (mii lei)			Ponderea fiecărui program în suma totală a cheltuielilor din sector (%)		
	2006 executat	2007 aprobat	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Programul I. Dezvoltarea culturii	375071,7	289459,7	354789,4	392355,8	421418,6	82,6	83,9	84,6
Programul II. Susținerea de stat a televiziunii și radiodifuziunii publice	47037,6	61276,9	49379,0	49436,5	49491,9	11,5	10,6	9,9
Programul III. Susținerea presei	13787,8	9717,5	10209,8	10213,1	10719,0	2,4	2,2	2,2
Programul IV. Dezvoltarea turismului	708,5	450,0	450,0	450,0	450,0	0,1	0,1	0,1
Programul V. Elaborarea politicii și managementul în domeniul odihnei, culturii și cultelor	9901,3	10920,0	14815,8	15319,3	16080,6	3,4	3,3	3,2
Total pe ramură (sector)	446506,9	371824,1	429644,0	467774,7	498160,1	100,0	100,0	100,0
<i>Finanțat de la:</i>								
Bugetul de stat total	209636,1	177638,3	188742,8	192708,2	197627,5	43,9	41,2	39,7
inclusiv:								
§ <i>cheltuieli de baza</i>	191065,1	174540,3	183579,1	187544,5	192463,8	42,7	40,1	38,6
§ <i>fonduri și mijloace speciale</i>	18571,0	3098,0	5163,7	5163,7	5163,7	1,2	1,1	1,0
§ <i>proiecte investiționale finanțate din surse externe</i>								
Bugetele unităților administrativ - teritoriale	236870,8	194185,8	240901,2	275066,5	300532,6	56,1	58,8	60,3
Bugetul asigurărilor sociale de stat								
Fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală								
Total pe ramură (sector)	446506,9	371824,1	429644,0	467774,7	498160,1	100,0	100,0	100,0